

**Sprawozdanie z realizacji
„Planu Gospodarki Odpadami
dla Gminy Kluki
za lata 2009-2010”**

Sporządziła

Urszula Herudzińska

Kluki, marzec 2011 r.

SPIS TREŚCI:

- 1 Cel przygotowania sprawozdania
- 2 Podstawa prawna i metodyka przygotowania sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami dla Gminy Kluki w latach 2009-2010
  - 2.1. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła
- 3 Aktualny sposób prowadzenia gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kluki
  - 3.1. Ilości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych
- 4 Rodzaje i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku
  - 4.1. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania
  - 4.2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku
- 5 Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- 6 Stan realizacji działań ujętych w gminnym planie gospodarki odpadami
  - 6.1. Zwiększenie liczby mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów
  - 6.2. Selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Kluki
  - 6.3. Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów segregowanych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych
  - 6.4. Rozszerzenie segregacji odpadów „u źródła”
  - 6.5. Usuwanie wyrobów azbestowych z budynków jednorodzinnych i gospodarskich oraz oczyszczanie terenów nieruchomości
    - 6.5.1. Źródła finansowania usuwania azbestu
- 7 Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć
- 8 Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, odzysku, unieszkodliwiania i transportu odpadów
- 9 Ocena systemu monitoringu
- 10 Podsumowanie
- 11 Wnioski

SPIS TABEL:

- Tabela 1 Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie gminy w latach 2009-2010
- Tabela 2 Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie gminy w latach 2009-2010
- Tabela 3 Liczba zawartych umów na odbiór odpadów komunalnych
- Tabela 4 Wykaz pojemników do selektywnej zbiórki w poszczególnych miejscowościach
- Tabela 5 Ilości i rodzaje odpadów opakowaniowych zebranych na terenie gminy w latach 2009-2010
- Tabela 6 Ilości i rodzaje odpadów zebranych w Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych w gminie Kluki w latach 2009-2010
- Tabela 7 Ilości odpadów zebranych podczas objazdowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych w gminie Kluki w latach 2009-2010
- Tabela 8 Ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach gminy
- Tabela 9 Koszty poniesione na realizację zadań określonych w gminnym planie gospodarki odpadami w okresie sprawozdawczym
- Tabela 10 Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych

SPIS RYSUNKÓW:

- Rys.1 - Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach gminy
- Rys.2 - Występowanie wyrobów azbestowych w rozbiciu na rodzaj zabudowy

ZAŁĄCZNIKI:

- Nr 1 - Wykaz kodów odpadów wskazanych w tabelach
- Nr 2 - Procesy odzysku
- Nr 3 - Procesy unieszkodliwiania odpadów

1. CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Celem sprawozdania jest przedstawienie aktualnego stanu realizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Kluki” na dzień 31 grudnia 2010 roku, w tym przedstawienie postępów z realizacji każdego z zadań zapisanych w planie oraz ewentualne wyjaśnienie powodów zaniechania działań lub ich opóźnień. Celem sprawozdania jest odpowiedź na pytanie w jakim stopniu udało się zrealizować do dnia 31 grudnia 2010 r. zadania i przedsięwzięcia przyjęte w planie gospodarki odpadami.

2. PODSTAWA PRAWNA I METODYKA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY KLUKI W LATACH 2009-2010

Zgodnie z art. 14 ust. 13 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (tekst jednolity z 2010 r., Dz.U.Nr 185, poz.1243 z późniejszymi zmianami) organ wykonawczy gminy jest zobowiązany do przedłożenia radzie gminy oraz zarządowi powiatu sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami, co 2 lata.

Termin ten wynika z art. 9 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458).

Pierwsze sprawozdanie obejmowało okres od dnia uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami do dnia 31 grudnia 2006 roku.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Kluki został przyjęty uchwałą Nr 13/XIV/04 przez Radę Gminy Kluki w dniu 25 czerwca 2004 roku.

Natomiast w 2010 roku została opracowana aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017 zatwierdzona uchwałą Nr 16/III/10 Rady Gminy Kluki z dnia 29 grudnia 2010 roku.

Gminny plan gospodarki odpadami określa w szczególności:

- rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi,

w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska odpadów,

- projektowany system gospodarowania odpadami.

Ponieważ ustawa o odpadach nie ustaliła wymagań, zakresu, formy i struktury sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami, w związku z tym uznano, że sprawozdanie powinno się odnosić do oceny realizacji poszczególnych celów i kierunków, które w planie gospodarki odpadami uznano za priorytetowe.

W sprawozdaniu zgodnie z zapisami nowelizacji ustawy o odpadach oraz zmianie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami, zamieszczono wyłącznie informacje dotyczące odpadów komunalnych.

Sprawozdanie wykonano przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z opracowanego przez Ministerstwo Środowiska, Departament Gospodarki Odpadami, opracowania pn. „Wytyczne do opracowania sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami”.

2.1.Sposób zbierania informacji oraz ich źródła

Informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały pozyskane w oparciu o dane własne oraz informacje źródłowe od podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości.

3. AKTUALNY SPOSÓB PROWADZENIA GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY KLUKI

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 – ze zmianami) przez odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłem powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady produkcyjno – usługowo – handlowe.

Głównymi źródłami odpadów komunalnych w gminie Kluki są gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady produkcyjne, targowiska, szkolnictwo i inne.

3.1. Ilości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych

Przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zobowiązani są na podstawie art. 9a ust. 1 *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. z 2005 r. Dz.U.Nr 236, poz. 2008 ze zm.)* do comiesięcznego przedkładania wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu została zawarta umowa na odbiór odpadów, a także wykaz właścicieli z którymi umowy zostały rozwiązane lub wygasły.

Szacuje się, iż łącznie w roku 2009 zebrano z terenu gminy Kluki – **386,66 Mg** niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, co stanowiło w przeliczeniu na 1 mieszkańca – 0,09 Mg/M/1rok (liczba mieszkańców wg danych z ewidencji ludności wynosiła – 4 116), natomiast w roku 2010 zebrano z terenu gminy – **440,66 Mg** odpadów, co stanowiło – 0,11 Mg/M/1rok (liczba mieszkańców wg danych z ewidencji ludności wynosiła – 4 145).

Powyższe dane wskazują na wzrost ilości odpadów odebranych, bądź przekazanych do składowania. Wydaje się jednak, iż nie należy ich interpretować jako wzrost ilości wytworzonych odpadów, lecz jako stopniowo następującą zmianę sposobu gospodarowania odpadami przez ich wytwórców. Większa ilość odpadów trafiająca do zorganizowanego systemu unieszkodliwiania odpadów daje podstawy przypuszczać, że mniejsza ich ilość trafia do środowiska, np. w postaci tzw. „dzikich wysypisk”.

Odpadom zebranym selektywnie poświęcony jest dział 6.

4. RODZAJE I ILOŚCI ODPADÓW PODDAWANYCH POSZCZEGÓLNYM PROCESOM UNIESZKODLIWIANIA I ODZYSKU

W myśl ustawy o odpadach „unieszkodliwianie odpadów – to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska”.

Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstania, a te które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstania, powinny być przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione. Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.

Odzysk lub unieszkodliwianie odpadów może odbywać się tylko w miejscu wyznaczonym w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym w instalacjach lub urządzeniach, które spełniają określone wymagania.

Na terenie Gminy Kluki gospodarka odpadami ciągle jeszcze w dużej mierze oparta jest o system unieszkodliwiania odpadów poprzez ich składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne.

Funkcjonujący system oparty jest na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości przez jednostki wywozowe na podstawie zawartych umów o świadczenie usług w tym zakresie i przekazywanie ich do unieszkodliwienia w procesie *D5- składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne*.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w art. 5 ust. 1 pkt 1 zobowiązuje właścicieli nieruchomości do utrzymania czystości i porządku poprzez „wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym”. Poza tym, Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kluki, który jest aktem prawa miejscowego przewiduje rodzaje i minimalną pojemność urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości.

Ponadto na terenie Gminy Kluki gromadzone są odpady zbierane selektywnie w punktach ogólniedostępnych.

4.1. Rodzaje i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Odpady komunalne zbierane z terenu gminy Kluki przez Spółkę Eko-Region z/s w Bełchatowie kierowane są obecnie do unieszkodliwiania i częściowo do odzysku na 2 składowiska odpadów znajdujące się poza granicami gminy Kluki:

1. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Woli Kruszyńskiej, gmina Bełchatów, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie,
2. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dylowie „A”, powiat pączęzański, stanowiące własność Spółki Eko-Region z/s w Bełchatowie.

Natomiast odpady komunalne zbierane z gminy Kluki przez Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach z siedzibą w Częstochowie, kierowane są do unieszkodliwiania na składowiska odpadów:

1. Amest Kamięnsk Sp. z o.o. w Kąsiu,
2. Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie.

Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1: Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie gminy w latach 2009-2010

Kod odpadu	2009 r.		2010 r.	
	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania
20 03 01	386,66	D5, R14	440,66	D5,R14
20 01 32	-	-	0,01	D10

W tabeli zestawiono dane będące w posiadaniu Urzędu Gminy w Klukach uzyskane od podmiotów zajmujących się odbieraniem odpadów z terenu Gminy Kluki.

4.2. Rodzaje i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 – ze zmianami) poprzez **odzysk** rozumie się wszelkie działania niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania. Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania. Działania zaliczane przez ustawę o odpadach do procesów odzysku są wymienione w załączniku nr 5 do wyżej cytowanej ustawy.

Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2: Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie gminy w latach 2009-2010

Kod odpadu	2009 r.	2010 r.	Oznaczenie procesu odzysku
	Masa [Mg]	Masa [Mg]	
15 01 01	6,9	6,8	R14
15 01 02	12,3	15,1	R14
15 01 07	41,25	47,7	R14
20 01 10	brak danych	0,86	R15
20 01 23*	-II-	0,72	R15
20 01 33*	-II-	0,23	R15
20 01 35*	-II-	1,52	R15
20 01 36	-II-	0,83	R15
20 01 40	-II-	1,52	R14
20 02 01	-II-	13,89	R15
20 02 02	-II-	20,76	R15
20 03 01	386,66	440,66	D5,R14
20 03 07	31,5	37,13	R14
Razem	478,61	587,72	X

Uwaga! Niewielkie różnice w ilościach poszczególnych odpadów zebranych na terenie gminy, a poddanych procesowi odzysku i unieszkodliwiania wynikają z zasad logistycznych Spółki obsługującej gminę.

5. INSTALACJE DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW

W chwili obecnej na terenie Gminy Kluki nie ma instalacji do prowadzenia odzysku bądź unieszkodliwiania odpadów.

W planie gospodarki odpadami dla Gminy Kluki również nie przewidziano budowy tego typu instalacji.

Zebrane z terenu gminy odpady komunalne kierowane są na składowiska wymienione w pkt.4.1.

Natomiast odpady medyczne wytworzone na terenie gminy Kluki odbierane były przez Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów Medycznych ECO-ABC w Bełchatowie. Spalarnia odpadów medycznych ECO - ABC została oddana do użytku w 1998 roku i jest jedyną spalarnią w naszym województwie.

6. STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ UJĘTYCH W GMINNYM PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI

6.1. Zwiększenie liczby mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów

Podstawowym celem w zakresie gospodarki odpadami jest zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy systemem odbierania odpadów komunalnych oraz zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych w celu ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wydzielenia odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych i osiągnięcia poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Na terenie Gminy Kluki zwiększanie liczby mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów jest realizowane sukcesywnie od roku 2004. Regularnie wzrasta ilość umów zawieranych na odbiór odpadów komunalnych. Ilość zawartych umów przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3: Liczba zawartych umów na odbiór odpadów komunalnych

Rok	Ilość gospodarstw	Ilość umów zawartych na odbiór odpadów komunalnych na dzień 31 grudnia
2009	1070*	745
2010	1070*	824

* dane pochodzą z przeprowadzonej inwentaryzacji w terenie

Obserwowana jest tendencja wzrostowa zawieranych przez właścicieli posesji umów z podmiotami posiadającymi zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wydawane w oparciu o ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

6.2. Selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Kluki

Na ogół odpady różnią się od surowców pierwotnych tylko kilkoma właściwościami, natomiast podstawowe cechy pozostają bez zmian. Zatem wiele cech można przywrócić

w odpowiednio dobranych procesach regeneracyjnych. Odzysk poszczególnych składników mających wartość użytkową może odbywać się na drodze mechanicznej separacji z mieszaniny odpadów, jak również drogą zbiórki selektywnej w miejscach ich powstawania. Selektywne gromadzenie odpadów może obejmować surowce wtórne, frakcję organiczną oraz materiały szkodliwe. Akcją selektywnej zbiórki rozpoczęto od ekologicznego uświadamiania społeczeństwa.

W okresie sprawozdawczym na terenie gminy istniał zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Odpady o charakterze surowców wtórnych (szkło białe i kolorowe, papier i tektura oraz tworzywa sztuczne) zbierane są w systemie ogólnodostępnych stacji selektywnej zbiórki.

Usługę polegającą na odbieraniu odpadów selektywnie zebranych w punktach ogólnodostępnych wykonywała firma „EKO-REGION” Sp. z o.o z/s w Belchatowie w oparciu o zawartą umowę pomiędzy Gminą Kluki a ww.Spółką. Wszystkie pojemniki do zbiórki odpadów opakowaniowych są własnością tejże Spółki.

Na obszarze gminy rozstawionych jest 27 ogólnodostępnych stacji do selektywnej zbiórki. Ich rozmieszczenie przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4: Wykaz pojemników do selektywnej zbiórki w poszczególnych miejscowościach

L.p	Ustawienie pojemników	Ilość pojemników	PET	Szkło		makulatura
				Kolorowe	bezbabarne	
1	Wierzchy Parzeńskie	3	1	1	1	
2	Parzno, k.szkoły	4	1	1	1	1
3	Parzno,k.kościola	3	1	1	1	
4	Strzyżewice, k.skrzyżowania	3	1	1	1	
5	Roździn, początek wsi	3	1	1	1	
6	Cisza, środek wsi	3	1	1	1	
7	Wierzchy Kluckie, k.sklepu	3	1	1	1	
8	Kluki, k.szkoły	1	-	-	-	1
9	Kluki, ul.Akacyjowa	4	2	1	1	
10	Kluki,k.Urzędu Gminy	4	1	1	1	1
11	Kluki, ul.Brzozowa	3	1	1	1	
12	Kluki, k.byłej szkoły	3	1	1	1	
13	Nowy Janów, k. sklepu GS	3	1	1	1	
14	Kuźnica Kaszewska, k. przystanku PKS	2	1	-	1	
15	Zarzecze, k.sklepu	3	1	1	1	
16	Trząs, k.remizy OSP	3	1	1	1	
17	Kaszewice, k. szkoły	4	1	1	1	1
18	Kaszewice, k.sklepu GS	3	1	1	1	
19	Kaszewice, k. plebani	3	1	1	1	

20	Ścichawa, k. Domu Ludowego	3	1	1	1	
21	Kluki, GPZOSiW	3	1	1	1	
22	Osina, k. sklepu GS	3	1	1	1	
23	Żar, k. sklepu	3	1	1	1	
24	Kluki, CPN	3	1	1	1	
25	Podwódka, na skrzyżowaniu dróg	3	1	1	1	
26	Kluki, przy blokach	3	1	1	1	
27	Kluki, k.GOK	3	1	1	1	
Ogólna liczba pojemników		81	26	25	26	4

Należy stwierdzić, że w Gminie Kluki selektywna zbiórka odpadów nie odbiega pod względem technicznym od standardów unijnych.

Ilości i rodzaje odpadów opakowaniowych o charakterze surowców wtórnych zebranych w okresie sprawozdawczym przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 5: Ilości i rodzaje odpadów opakowaniowych zebranych na terenie gminy w latach 2009-2010

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2009 Masa(Mg)	2010 Masa(Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	3,24	5,62
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	13,55	21,12
15 01 07	Opakowania ze szkła	39,29	44,49
RAZEM		56,08	71,23

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić, iż wytworzone na obszarze gminy Kluki odpady opakowaniowe mają skład typowy dla terenów wiejskich: charakteryzują się mniejszym udziałem materii organicznej, papieru, a większa jest w nich zawartość tworzyw sztucznych oraz szkła.

6.3. Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów segregowanych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych

Elementem uzupełniającym system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy jest Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych. Do punktu znajdującego się w obrębie Kluki, mieszkańcy gminy nie tylko mogli przywozić odpady opakowaniowe, wielkogabarytowe, gruz, odpady ulegające biodegradacji (trawa, gałęzie) ale również odpady niebezpieczne. Zadanie jest w dalszym ciągu realizowane.

Wielkość poszczególnych strumieni odpadów zebrane w Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych znajdującym się w miejscowości Kluki w 2009 i 2010 roku przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6: Ilości i rodzaje odpadów zebranych w Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych w gminie Kluki w latach 2009-2010

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2009 Masa(Mg)	2010 Masa(Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,24	1,86
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych (PET)	0,07	-
16 01 03	Zużyte opony	3,24	0,65
20 01 02	Szkło	0,79	0,84
20 01 10	Odzież	0,02	0,86
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,5	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	-	0,01
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,04	-
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 I 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,57	0,2
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 I 20 01 35	0,1	-

20 01 39	Tworzywa sztuczne	3,86	7,81
20 01 40	Metale	-	1,3
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	10,36	13,06
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	22,22	20,76
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	12,09	14,72
RAZEM		55,10	62,07

Uzupełnieniem systemu selektywnej zbiórki odpadów był system objazdowej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, czyli tzw. wystawek.

Na terenie gminy Kluki zbiórki odbywały się dwa razy w roku: wiosną i jesienią.

W trakcie zbiórki mieszkańcy mogli wystawiać przed posesje przede wszystkim odpady wielkogabarytowe, ale również odpady pochodzące z remontów, odpady ulegające biodegradacji (trawa, gałęzie), a także odpady niebezpieczne. Zadanie jest w dalszym ciągu realizowane.

Ilości odpadów zebrane podczas objazdowych zbiórek na terenie Gminy Kluki w 2009 i 2010 roku przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela 7: Ilości odpadów zebranych podczas objazdowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych w gminie Kluki w latach 2009-2010

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2009 Masa (Mg)	2010 Masa(Mg)
16 01 03	Zużyte opony	6,66	1,82
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,97	0,72
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,31	0,23
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,49	1,32
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,63	0,83

20 01 40	Metale	1,65	0,22
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	-	0,83
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	14,08	17,31
RAZEM		26,79	23,28

6.4. Rozszerzenie segregacji odpadów „u źródła”

Kolejnym etapem w rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w gminie powinno być wdrażanie ich segregacji „u źródła”, tj. w miejscach powstawania – w gospodarstwach domowych, wszędzie tam, gdzie system taki jeszcze nie działa.

Od 2010 roku właściciele posesji, którzy posiadają zawarte umowy z firmą Eko-Region Sp. z o.o. na odbiór odpadów mają możliwość prowadzenia na swojej nieruchomości selektywnej zbiórki odpadów ze szkła oraz zużytych baterii. Pojemniki na szkło oraz na baterie wytwórcy odpadów mogą otrzymać w użyczenie od ww. firmy.

Z ww. możliwości skorzystało na terenie gminy 223 właściciele nieruchomości poprzez zawarcie odpowiedniej umowy.

6.5. Usuwanie wyrobów azbestowych z budynków jednorodzinnych i gospodarskich oraz oczyszczanie terenów nieruchomości

Azbest jest minerałem naturalnie występującym w przyrodzie. W Polsce wyroby zawierające azbest, z uwagi na korzystne właściwości fizyczne azbestu (m. in. odporność na wysoką temperaturę, brak przewodnictwa prądu elektrycznego, elastyczność) były powszechnie stosowane w różnych gałęziach gospodarki, przemyśle i wyrobach codziennego użycia aż do czasu stwierdzenia szkodliwego wpływu na zdrowie. Dlatego produkcja, stosowanie oraz obrót azbestem i wyrobami zawierającymi azbest zostały zakazane.

Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają powinny zostać usunięte ze wszystkich obiektów w kraju do 31.12.2032 roku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 23.10.2003 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. Z 2003 r. Nr 192, poz.1876).

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, utrzymuje następujące cele:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na właścicielu, zarządcy bądź użytkownika nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia inwentaryzacji.

W 2008 roku, w oparciu o siły własne, w gminie Kluki przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na podstawie spisu z natury.

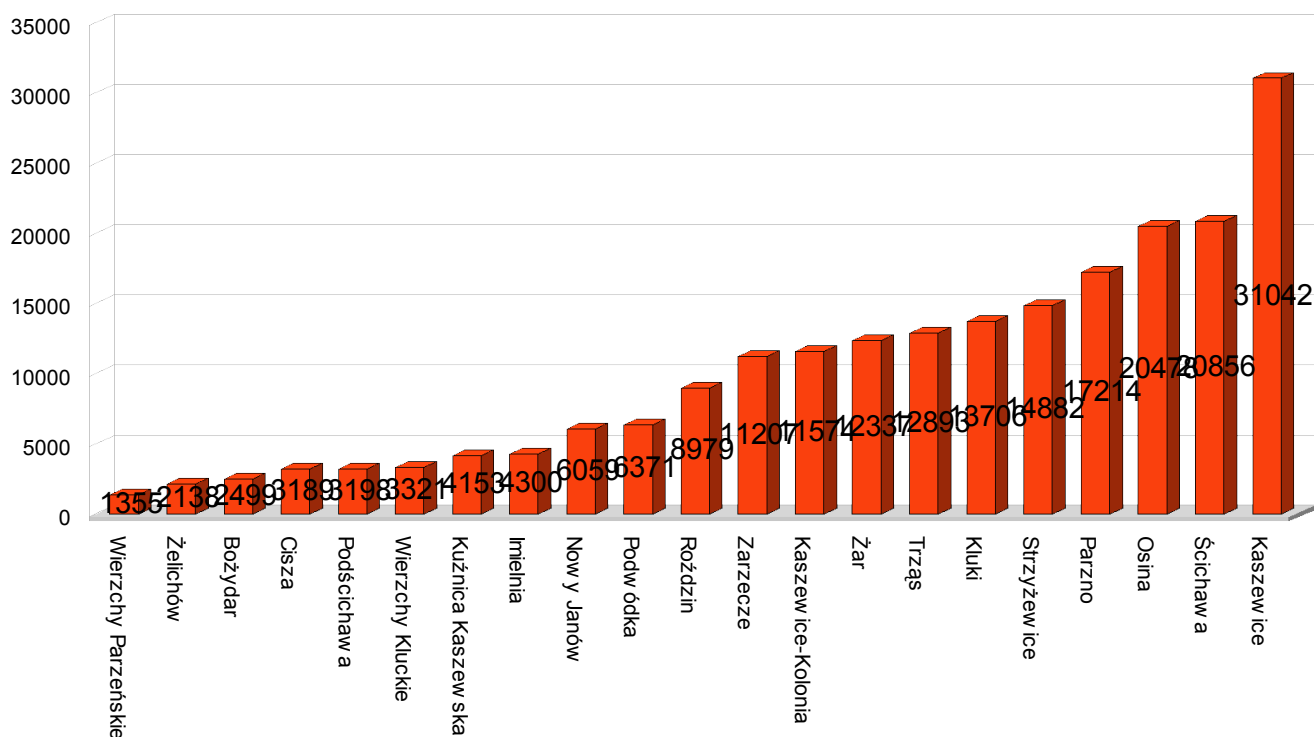
Ilości wyrobów azbestowych (w szczególności są to pokrycia dachowe) w poszczególnych miejscowościach przedstawiono w tabeli 8 oraz na rysunku nr 1.

Tabela 8: Ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach gminy

L.p	Lokalizacja wyrobu zawierającego azbest	Występowanie			Razem w m ²
		budynki jednorodzinne	budynki gospodarcze	do zamieszkania czasowego	
		Ilość w m ²			
1	Wierzchy Parzeńskie	166	1109	80	1355
2	Żelichów	587	1551	-	2 138
3	Bożydar	347	2152	-	2 499
4	Cisza	1073	2116	-	3 189
5	Podścichawa	899	2299	-	3 198
6	Wierzchy Kluckie	329	2809	184	3 321
7	Kuźnica Kaszewska	1529	2624	-	4 153
8	Imielnia	760	3540	-	4 300
9	Nowy Janów	725	5334	-	6 059
10	Podwódka	2758	3613	-	6371
11	Roździn	1547	7196	236	8 979
12	Zarzecze	2938	8269	-	11 207
13	Kaszewice-Kolonia	4075	7499	-	11 574
14	Żar	2178	9964	195	12337

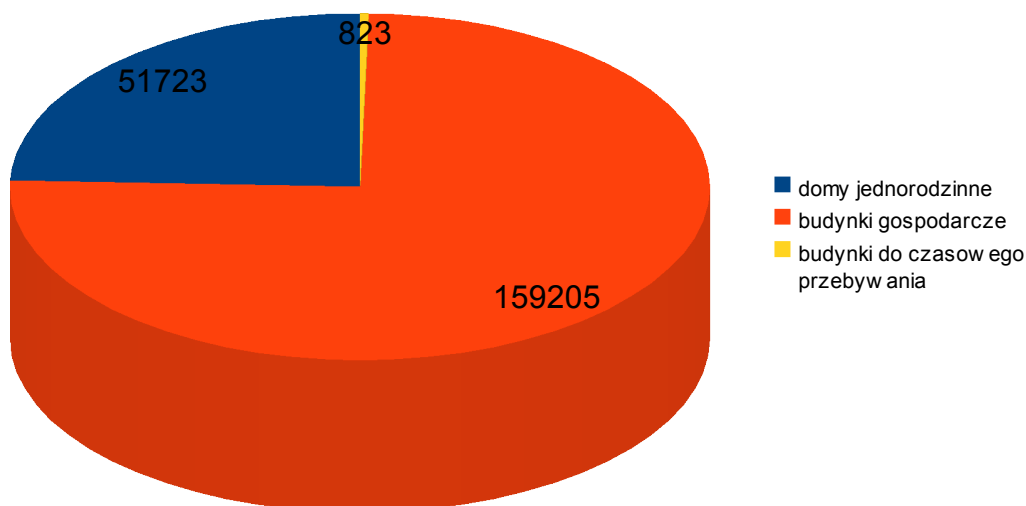

15	Trząs	3012	9881	-	12 893
16	Kluki	3771	8833	-	13 706
17	oś.Leśne w Klukach	834	268	-	
18	Strzyżewice	3135	11619	128	14882
19	Parzno	2910	14304	-	17 214
20	Osina	3965	16513	-	20 478
21	Ścichawa	6643	14213	-	20 856
22	Kaszewice	7543	23499	-	31 042
RAZEM		51723	159205	823	211751
RURY AZBESTOWO-CEMENTOWE					
1	Kluki	mb			2 273
2	częściowo Nowy Janów	mb			2 375
RAZEM					4648

Rys.1 Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach gminy

Występowanie wyrobów azbestowych w rozbiciu na rodzaj zabudowy przedstawiono na rysunku nr 2.

Rys.2 Występowanie wyrobów azbestowych w rozbiciu na rodzaj zabudowy

Gmina powinna zapewnić wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów lub zapewnić ich dostarczenie do przewoźnego urządzenia do przetwarzania odpadów zawierających azbest. Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty ze środków własnych gminy, przy udziale środków właścicieli nieruchomości, dotacji i pożyczek funduszy ochrony środowiska lub innych źródeł dostępnych dla gminy. Natomiast koszty związane z demontażem wyrobów azbestowych oraz zakupem nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego nie mogą być pokrywane w ramach wsparcia finansowego z krajowych czy zagranicznych funduszy ochrony środowiska. Koszty ponosi właściciel, zarządca lub użytkownik wieczysty nieruchomości.

Mając powyższe na względzie - w okresie sprawozdawczym – zadanie polegające na odbiorze, transporcie i unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (azbestowe pokrycia dachowe) na terenie gm. Kluki prowadzone było przez gminę przy wsparciu finansowym Starostwa Powiatowego w Bełchatowie wynoszącym 80 % wartości zadania.

Pomimo, iż pokrywano w całości koszty odbioru odpadów zawierających azbest z posesji oraz transportu i unieszkodliwiania ich, to chętnych dużo nie było.

W 2009 roku o odbiór odpadów azbestowych złożonych było 10 wniosków, natomiast w 2010 roku wpłynęło do Urzędu Gminy w Klukach 12 wniosków.

W imieniu gminy zadanie realizowała Spółka Eko-Region wyłoniona w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Ilości odebranych odpadów azbestowych w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8: Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych zawierających azbest zebrane w gminie Kluki w latach 2009-2010

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2009 r. Masa (Mg)	2010 r. Masa (Mg)
17 06 05*	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	15,38	16,24

Ilości odebranych odpadów azbestowych w celu ich unieszkodliwienia w porównaniu do ilości występujących na terenie gminy Kluki są wysoce niezadawalające.

Aby zwiększyć tempo usuwania wyrobów zawierających azbest winien być wprowadzony przez państwo nowy instrument umożliwiający usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu własnej nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm, o ile osoby usuwające wyroby azbestowe zostaną odpowiednio przeszkolone i będą dysponować środkami technicznymi eliminującymi narażenie na kontakt z włóknami azbestu, a prace te będą wykonywać incydentalnie.

6.5.1. Źródła finansowania usuwania azbestu

Podstawowym warunkiem terminowego oczyszczenia kraju z azbestu jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych na prowadzenie prac związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów azbestowych.

Źródłami finansowania usuwania azbestu są środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Gospodarki, środki własne właścicieli obiektów budowlanych, środki własne inwestorów prywatnych, środki pomocowe Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty.

Ze środków własnych gminy przy dofinansowaniu z budżetu Powiatu Bełchatowskiego realizowano w okresie sprawozdawczym odbiór, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

Wysokość kosztów związanych z ww. zadaniem wykazano w tabeli nr 9.

7. OCENA SPOSOBÓW I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZAPLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Kluki zakłada finansowanie zadań z różnych źródeł, jednak w okresie sprawozdawczym wszystkie realizacje były prowadzone ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i budżetu gminy (w 2009 r.), budżetu Gminy Kluki (w 2010 r.) przy dofinansowaniu ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2009 roku, a w 2010 z budżetu Powiatu Bełchatowskiego.

Zadania z zakresu gospodarki odpadami realizowane przez gminę odbywały się w oparciu o zawarte Porozumienia pomiędzy Gminą Kluki a Powiatem Bełchatowskim dotyczące współfinansowania realizowanych zadań z zakresu gospodarki odpadami.

Koszty na realizację zadań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Koszty poniesione na realizację zadań określonych w gminnym planie gospodarki odpadami w okresie sprawozdawczym

Lp.	Nazwa zadania	Koszty poniesione w 2009 r.	Źródło finansowania		Koszty poniesione w 2010 r.	Źródło finansowania	
			środki własne	otrzymana dotacja		środki własne	otrzymana dotacja
1	Obsługa selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w punktach ogólnodostępnych	24.797,52	12.398,76	12.398,76	29.141,51	14.570,75	14.570,76
2	Utrzymanie i obsługa gminnego punktu zbiórki odpadów komunalnych segregowanych i wielkogabarytowych	47.615,01	23.807,50	23.807,51	47.614,93	23.807,46	23.807,47
3	Obsługa obwoźnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych	16.050,00	8.025,00	8.025,00	18.190,00	9.095,00	9.095,00

4	Odbiór, transport i unieszkodliwienie zwłok bezpiecznych zwierząt	556,4	278,2	278,2	139,1	69,55	69,55
5	Odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest pochodzących z remontu i demontażu obiektów budowlanych w gospodarstwach domowych	8.228,30	1.645,66	6.582,64	9.025,93	1.807,19	7.228,74
Razem		97.247,23	33.478,16	51.092,11	104.121,47	49.349,95	54.771,52

Na dalszym etapie realizacji planu należy zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie zasady „zanieczyszczający płaci”, zarówno w odniesieniu do indywidualnych przypadków związanych z zagospodarowaniem odpadów, jak również do działań realizowanych przez gminę. Zasada ta oznacza, że sprawcy szkód w środowisku (w tym także składowania odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych) powinni ponosić koszty zapobiegania tym szkodom lub naprawiania ich skutków. Tak więc w większości przypadków nie powinno mieć miejsca publiczne finansowanie polityki środowiskowej, bowiem płacić za nią powinni sprawcy zanieczyszczeń, jeśli tylko uda się ich zidentyfikować.

8. WYKAZ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

Na terenie Gminy Kluki odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich transportem zajmują się podmioty, które posiadają zezwolenia Wójta Gminy Kluki wydane w trybie art.7 ust.6 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. z 2005 r. Dz.U.Nr 236, poz. 2008 ze zm.) na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Wykaz przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Kluki przedstawia tabela 10.

Wójt Gminy Kluki, zgodnie z wymaganiami ustawowymi określił Zarządzeniem Nr 0/0151/14/06 z 12.04.2006 roku wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa wyżej, uwzględniając:

- opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań,
- oraz miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do których odpady mają być przekazywane.

Przedsiębiorca posiadający zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, obejmujące niesegregowane odpady komunalne, jest obowiązany również do odbierania wszystkich selektywnie zbieranych rodzajów odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i odpadów z remontów.

Tabela 10: Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych

L.p.	Nazwa i adres firmy	Telefon/fax	Nr zezwolenia i termin obowiązywania
1	„EKO-REGION” Sp. z o.o. ul. Bawelniana 18 97-400 Belchatów	Tel. 044/633-08-15 044/632-39-00 fax 044/633-0819	GBRgś 7061/2/06 z 25.10.2006r. do 31.10.2016 r.
2	Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach ul. Kosmowska 6 m 94 42-200 Częstochowa	Tel. 034/365-91-17 <u>Oddział w Żelowie</u> Tel. 044/733-31-31	GBRgś 7061/1/06 z 10.11.2006 r. do 30.11.2016 r.
3	Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe „JUKO” Jerzy Szczukocki ul. 1-go Maja 25 97-300 Piotrków Trybunalski	Tel.044/649-94-23	GBRgś 7061/3/06 z 12.01.2007 r. do 31.01.2017 r.

Z wymienionych w powyższej tabeli podmiotów posiadających stosowne zezwolenie firma JUKO z Piotrkowa Trybunalskiego nie obsługuje obecnie terenu naszej gminy.

9. OCENA SYSTEMU MONITORINGU

Monitoring polegać będzie na analizie i ocenie zmian w gospodarce odpadami, stopnia wykonania przyjętych w planie działań oraz ocenie realizacji wyznaczonych celów wraz z ustaleniem przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a stanem faktycznym.

Monitoring w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Kluki opiera się generalnie na ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów.

10. PODSUMOWANIE

Analiza zebranego materiału wykazała, że odsetek odpadów zbieranych selektywnie jest wciąż niezadawalający. Między innymi w wyniku tego na wysypiska trafia ponad 90% powstających odpadów. Powodem takiego stanu rzeczy jest nie tylko niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, ale także zapóźnienia w kształtowaniu infrastruktury racjonalnej gospodarki odpadami. Stan świadomości społeczeństwa można podnieść między innymi poprzez dotarcie do każdego mieszkańca z wiedzą w zakresie hierarchii postępowania z odpadami. Pozwoli to mieszkańcom zrozumieć, że każdy wytwórca odpadów może zapobiegać ich powstawaniu, a więc stosować strategię redukcji ilości odpadów u „źródła”. Z drugiej strony konieczne jest uświadomienie mieszkańcom niebezpieczeństw związanych z deponowaniem odpadów na źle zorganizowanych składowiskach, a szczególnie tzw. „dzikich wysypiskach”

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kluki napawa jednak pewnym optymizmem. Obecnie stan gospodarki odpadami jest znacznie lepszy niż jeszcze kilka lat temu. Wytwarzanie odpadów jest kontrolowane a ich likwidacja jest planowana i zorganizowana. Zdawać musimy sobie jednak sprawę z faktu, że zaniedbania w tej dziedzinie narastały przez dziesiątki lat i nikt nie jest w stanie ich nadrobić w krótkim czasie.

11. WNIOSKI

1. Na terenie Gminy Kluki istnieje zorganizowany system gospodarki odpadami komunalnymi.
2. Sukcesywnie zwiększa się liczba gospodarstw domowych objętych zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych.
3. Prowadzone są działania zmierzające do wydzielenia, ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów opakowaniowych, niebezpiecznych, wielkogabarytowych, pochodzących z remontów i ulegających biodegradacji.

4. Na terenie Gminy Kluki odzysk odpadów ulegających biodegradacji na podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kluki przyjętego Uchwałą Nr 31/XXXIII/06 z 13.10.2006 r. może być prowadzony z zastosowaniem przydomowych kompostowników.

5. Należy w dalszym ciągu wdrażać segregację odpadów komunalnych „u źródła”- w miejscu ich powstawania.

6. Zbyt małe tempo usuwania wyrobów zawierających azbest, szczególnie przez osoby fizyczne.

7. Dla osiągnięcia zakładanych poziomów odzysku i selektywnej zbiórki, poszczególnych strumieni odpadów komunalnych, niezbędnym będzie wdrożenie, do systemu ich zagospodarowania, metod termicznego przekształcania odpadów.

Załączniki:

Nr 1. Wykaz kodów odpadów wskazanych w tabelach został zastosowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, 1206):

15

Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujete w innych grupach

15 01

Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)

- 15 01 01 Opakowania z papieru i tektury
- 15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych
- 15 01 03 Opakowania z drewna
- 15 01 04 Opakowania z metali
- 15 01 05 Opakowania wielomateriałowe
- 15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe
- 15 01 07 Opakowania ze szkła

16

Odpady nieujete w innych grupach

16 01

Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)

16 01 03 Zużyte opony

17

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)

17 01

Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej(np. beton, cegły, płyty, ceramika)

17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

20

Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie 20 01

20 01

Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (z wyłączeniem 15 01)

- 20 01 01 Papier i tektura
- 20 01 02 Szkło
- 20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji
- 20 01 10 Odzież
- 20 01 11 Tekstylia
- 20 01 13* Rozpuszczalniki
- 20 01 14* Kwasy
- 20 01 15* Alkalia
- 20 01 17* Odczynniki fotograficzne
- 20 01 19* Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy)
- 20 01 21* Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć
- 20 01 23* Urządzenia zawierające freony
- 20 01 25 Oleje i tłuszcze jadalne
- 20 01 26* Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25
- 20 01 27* Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne
- 20 01 28 Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27
- 20 01 29* Detergenty zawierające substancje niebezpieczne
- 20 01 30 Detergenty inne niż wymienione w 20 01 29
- 20 01 31* Leki cytotoksyczne i cytostatyczne
- 20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31
- 20 01 33* Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie
- 20 01 34 Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33
- 20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)
- 20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
- 20 01 37* Drewno zawierające substancje niebezpieczne
- 20 01 38 Drewno inne niż wymienione w 20 01 37
- 20 01 39 Tworzywa sztuczne
- 20 01 40 Metale
- 20 01 41 Odpady zmiotek wentylacyjnych
- 20 01 80 Środki ochrony roślin inne niż wymienione w 20 01 19
- 20 01 99 Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny
- 20 02 Odpady z ogrodów i parków (w tym z cmentarzy)**
- 20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji
- 20 02 02 Gleba i ziemia, w tym kamienie
- 20 02 03 Inne odpady nieulegające biodegradacji
- 20 03 Inne odpady komunalne**
- 20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne
- 20 03 02 Odpady z targowisk
- 20 03 03 Odpady z czyszczenia ulic i placów
- 20 03 04 Szlamy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości
- 20 03 06 Odpady ze studzienek kanalizacyjnych
- 20 03 07 Odpady wielkogabarytowe
- 20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach

Zgodnie z ww. rozporządzeniem dwie pierwsze cyfry oznaczają grupę odpadów wskazującą źródło powstawania odpadów. Oznaczenie grupy odpadów łącznie z dwiema

następnymi cyframi identyfikuje podgrupę odpadów, a kod składający się z sześciu cyfr identyfikuje rodzaj odpadów.

Listę odpadów niebezpiecznych ustala się poprzez oznakowanie odpadów niebezpiecznych w katalogu odpadów indeksem górnym w postaci gwiazdki "*" przy kodzie rodzaju odpadów.

Nr 2. Załącznik nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 – ze zmianami)

PROCESY ODZYSKU

- R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- R2 Regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników
- R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
- R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali
- R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych
- R6 Regeneracja kwasów lub zasad
- R7 Odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń
- R8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów
- R9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
- R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby
- R11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z któregośkolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R10
- R12 Wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R11
- R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- R14 Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części**
- R15 Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu**

Nr 3. Załącznik nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 – ze zmianami)

PROCESY UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW

- D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych
- D2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi)
- D3 Składowanie przez głębokie zatłaczanie (np. zatłaczanie odpadów, które można pompować)
- D4 Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach)
- D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne**
- D6 Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz*
- D7 Lokowanie (zatapianie) na dnie mórz
- D8 Obróbka biologiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. fermentacja)
- D9 Obróbka fizyczno-chemiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)
- D10 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie
- D11 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na morzu
- D12 Składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni)
- D13 Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 do D12
- D14 Przepakowywanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D13
- D15 Magazynowanie w czasie któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- D16 Przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania